

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa:	
Yksi vuosikerta \$5.50	Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$1.60	Yksi kuukausi60
Suomeen ja muualle ulkomaille:	
Yksi vuosikerta . . . \$8.50	Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:	
One Year \$5.50	Six Months \$3.00
Three Months . . . \$1.60	One Month60

No. 50

MAANANTAINA, MAALISK. 1 P.—MONDAY, MARCH 1

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

YHDYSVALTAIN SOTAMINISTERI MYÖNYT ARMEIJATARPEITA NEUVOSTO-HALLITUKSELLE

New Yorkissa sijaitseva asioimisto tehnyt korkeimman tarjouksen myytävänä olevista kengistä. — Martens voittanut "pointin" senaatin kuulustelussa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 1, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
(Federated Press)
Washington, D. C. — Sotaministeri Baker on tunnustanut Venäjän neuvostohallituksen. Viime perjantaina annettua so tadepartmentin virallisessa lausunnossa ilmoitetaan myydyin armeijakengistä ja kumisaappaita "Venäjän Sosialistiselle liiton-neuvostotasavallalle, 1100 West Fortieth st., New York City."
Tämä on nykyään senaatin ulkoasiainkomitean edessä esiintyvän neuvostotasavallan lähettilään Ludwig Martensin johtaman asioimiston osote. Kysymyksessä on 135,000 armeijan kengien myyntiä ja päällyskengien myyntiä \$1.35 ja \$2 hinnasta pari. Varustustarvinnon myyntiä ei edellytetä, vaan neuvostohallituksen tarjous sanottiin tavaraisista oli korkein myyntin päätöksiä helmik. 13 p:nä.

Lauantaina oli mahdoton saada selville oliko sotasiihteri Baker neuvotellut valtiodepartmentin kanssa ennenkin teki kaupat neuvostohallituksen kanssa. Mutta voidaan olettaa, että hän neuvoteli sillä kaikilla myydyin neuvostohallitukselle tehdään sillä edellytyksellä että on saatu lähetyksellä Venäjälle ja tämä lupa on hankittava valtiodepartmentilta.

Martensin kuulustelu.
Senaatin ulkoasiainkomitean perjantain istunnossa puheenjohtaja Moses ja senaattori Brantage tekivät sangen edullisen päätöksen neuvostohallituksen edustajalle, kun he tukivat Martensin lakimiehen kantaa, että komitean lakimiehen Wade Ellisin ei tulisi joka asiassa kysyä Martensin yksityistä mielipidettä. He olivat sitä mieltä, että mikäli senaattin tulee, ei todistajan yksityisillä mielipiteillä ole sitä merkitystä kuin hänen teoillaan.

Luskin komitean syyttäjät kärsivät tätäkin ankaramman tappion kun he koettivat todistaa, että Martens oli ollut Detroitin venäläisen sosialistiliiton salissa kokouksessa Vastoin Ellisin ankara vastalause, senaattori Moses antoi lukea pöytäkirjan Martensin mainitussa tilaisuudessa pitämän puheen sisällön. Martens luki seuraavan palan:
"Teidän keskuskomiteanne on esittänyt minulle vaatimuksen, että alistaisten toimintani Amerikassa toimivan venäläisen liiton valvonnalaiseksi. Mina hyökkäsin sellaisen vaatimuksen. Minun toimiani ohjaa Venäjän Neuvosto-hallitus. Niitä ei voi ohjata kukaan muu. Useimmat teistä ovat Venäjän kansalaisia. Mutta täällä Amerikassa olette osana Amerikan työväenliikkeessä, vaikka minun ymmärtäkseni teidän tulisi käsitellä, että te ette voi määrätä täkäläistä työväenliikettä, koska se edistyy ja sen täytyy edistyä itsensä Amerikan työväenliikkeen ja sen työntekijöiden etunnekin tahdon mukaisesti. Mitä hyvänsä tarkoituksia teillä on ne täytyy saavuttaa amerikkalaisen olojen ja tarpeiden pohjalta. Toiselta puolelta taas Neuvosto-Venäjän probleemit täytyy Venäjän työväestön itsensä ratkaista. Minä koetan noudattaa heidän tahtoaan sellaisena kuin se ilmenee hallitukseni ohjeista. Tämä pitäisi olla selvänä kaikille."

A. F. L. ja uusi rautatielaki
Miami, Fla., 1 p. maalisk. — American Federation of Labor joka on vastustanut Wilsonin lauantaina allekirjottamaa rautatielakiä, ei ryhdy pitempiin toimenpiteisiin lain suhteen, selsitt Samuel Gompers täällä liiton toimeenpanevan komitean kokouksessa.

SOTILAIEN POISTAMISTA VAADITTAAN

Montesanossa istuva työväenlautakunta lähettänyt raportin unioille

Montesano, 28 p. helmik. — Centralian murhajuuton käsitte-lyä seuraava työväenlautakunta on lähettänyt kirjelmän Washingtonin valtion työväenunioiden keskusjärjestölle, kehottaen unioita jättämään vaatimuk- sen kuvernööri Hartille hallituk- sen sotilaiden poistamisesta Montesanossta. Työväen edusta- tajat selittävät, että sotamies- ten tuottamille Montesanoon ei ollut mitään edellytyksiä, koska merkkiäkin rauhatto- muuksista ei ole näkynyt.

Kun työväenlautakunta saapui tänään oikeussaliin, olivat legionaalit vallanneet heidän istuimensa. Työväestön edusta- jat valittivat siitä tuomarille, seurausella, että tuomari mää- rasi legionaalit luovuttamaan istuimet.

Yksi "kupla" taas puhkastu.
W. E. Randall, Centraliasta, todisti olevansa se henkilö, joka löysi nyt tunnetuksi tulleen 38-50 kaliberin Winchesterin ilmo- tustaidan takaa. Tämä oli mel- koinen ylätys oikeushuoneessa, sillä syyttäjät ovat jo esittäneet kaksi todistajaa, jotka sanoivat myös löytäneensä ase. Ran- dallin isäpuoli C. W. Green tuo- disti, että Aseleppöpäivän ilta- päivällä hän sahailli puuta 40 ja- lan päässä ilmoitustalusta ja et- tä kukaan ei voinut lähestyä il- motustalua ja piilottaa kivääriä ilman hänen huomaaman- taan. Ristikuuustelussa hän sanoi nähneensä miehiä rauta- tiellä, mutta nämä eivät mitenkään voineet piilottaa pyssyä. Hänen todistuksensa oli suures- ta merkityksestä, sillä syyttäji- en taholta väitettiin Eugene Barnettin surmanneen Warren Grimmin sanotulla kiväärillä ja että hän oli ampumisen jälkei- jän joutunut ilmoitustalun luo ja piilottanut aseensa sinne.

Todistajina esiintyi tänään u- seita Centralian työläisiä ja lii- kemiehiäkin, jotka silminnäkijä- nä kertoivat miten sotilaat haai- lin edustalla hajaantuivat ja hyökkäsivät haalille, kun joku oli sanonut heidän joukossaan "Let's go". Oli kuultu oven murttamisen, ikkunalasien heli- nään ja sitten ampumista.
Tuomarin perjantaina teke- män päätöksen kautta vastaa- jien lakimies Vanderveer ei voi esittää todistuksia liikemiesten hyökkäysalaliitosta, ennenkin on todistettu Warren Grimmin olleen hyökkäyksessä osallisina. Koska vastaajat olivat suunnit- telleet toisen asiassa puolus- tuksen, ei saapuvilla olleiden to- distajien avulla voitu sitovasti todistaa, että Warren Grimm oli hyökkääjien joukossa, koska todistajat eivät tunneneet mie- tä persoonallisesti. Vanderveer ilmoitti hankkivansa sitovia to- distuksia viimeistään ensi kes- kivuonna. Useat todistajat ker- toivat nähneensä hyökkääjien joukossa legionaalisen, jonka tuntemerkit vastasivat Warren Grimmin ominaisuuksia. Eräs todistajista sanoi miehellä ol- leen päällystään päällä. Syyttä- jät puolestaan väittävät, että Warren Grimmillä ei ollut pääl- lystäviä haavottumisen aikana.

HOLLANNIN RIISIVILJE- LYKSET
Haagi, helmik. 18 p. — Kat- soen mahdollisuuksiin kaukai- sessa idässä, mitkä saattavat tulla esteeksi riisin tuonnille Intiasta Hollantiin, on kumi- puunkasvattajain yhtö Sumat- ran länsirannikolla muodosta- nut riisiviljelysyhtiön.
Noin 50,000 hehtaaria riisi- tävä alue aiotaan panna riisi- viljelyksen, alaiseksi, sekä rak- entaa tarpeelliset jalostuslai- tokset, joissa riisi valmistetaan markkinoita varten. Sunniti- ma on suurin laatuaan mailmas- sa.

MONTESANONNA SYYTETYN VELI MYÖS VANGITTU

Vancouver, Wash., 28 p. hel- mik. — Walter C. Bland, Mon- tesanossa toisten ohella Warren Grimmin murhasta syytetyn Bert Blandin veli, vangittiin tänään Vancouverissa "salatun a- seen kantamisesta". Hänen hal- lussaan vangittuina oli 22 ka- liberin revolveri.
Bland selitti olevansa Centra- lian miesten puolustajan George Vanderveerin asiamies. Hänen tuskassaan oli joukko todistaja- haasteita osotettu erinäisille henkilöille Clarke-kaunitissa, ja- ten hän siis oli virallisella mat- kalla, toimien Washingtonin valtion valtuuksilla. Hän sanoi, että todistajahaasteet oli laati- nut Montesanon oikeudenkirju- ri ja että hän oli matkalla Ya- coltiin, pieneen kauppaan, 30 mailin päässä täältä, jossa työ- kentelee satoja metsämiehiä. Siitä päätäten, että vangitsemis- ten toimitettiin asemalla depu- ty-sheriffin toimesta, oli Blan- din tulo täällä ennakkolta tie- tonä. Hän pidettiin kunnas- hankii \$1,000 takauksen.

Hilja Pärssinen elin- kautiseen vankeuteen
Suomen lehdissä kerrotan: Valtiorikoskoikeuden toinen o- sasto julisti päätöksensä rouva Hilja Pärssiä (Liinamaa) vast- taan nostetussa jutussa. Val- torikoskoikeus katsoi selvitetty- si, että syytetty on ollut laati- massa ja hyväksymässä n. s. "Me vaadimme" julistusta ja senjälkeen kun n. s. punakaarti tammikuussa 1918 oli ryhtynyt kumoamaan maan laillista hal- litusmuotoa ja Suomi ja Venäjä joutuneet sotakannalle, tietoise- na tästä toiminnasta jäsenenä "ka- pinallisten" hallituksessa, kan- sanvaltuuskunnan alaisessa kou- lunvotuksessa, lainvalmistelu- kunnassa sekä helmikuun alusta työväen pääneuvostossa ja työ- väen puoluejohtokunnassa, ja maaliskuussa tullut kansanval- tuuskunnan jäseneksi, toimien sosialilaisien kansanvaltuutettuna ja "kapinallisten" toimesta va- littu Helsingin kaupungin val- tuustoon, samoin kuin että syt- tetty viimeiseen saakka oli yll- lyttänyt punaisia taistelun maan laillisia joukkoja vastaan, tullen maaliskuussa 1918 niille lähetetyksi hänen alotteestaan kiihottava kehoitus taistellun jat- kamisen ja että syytetty huh- tik. 2 p:nä 1918 pakeni maasta, jonne on palannut vasta syksy- syllä 1919, minkävuoksi oikeus katsoi oikeaksi tuomita sytte- tyt maan- ja valtiopetoksesta pidettäväksi elinkautiseen kuru- tuksuudessa ja menettämään kansalaisluottamuksensa aini- aaksi.
Päätös alistettiin valtioriko- syyloikeuden harkittavaksi.

AMERIKALAISET SUR- MANNETTU MEXICO- LAISEN RAJALLA
El Paso, 1 p. maalisk. — A- merikalaiset sotilaspoliisit rajal- la surmasivat tänään yhden mexicolaisen ja haavoittivat toista, kun nämä yrittivät sala- kuljettaa väkijoumia Yhdysval- tain puolelle. Mexicolaiset, jo- ta oli suurempi joukko perään- tyivät ja jättivät surmatun ruu- miin sekä haavottuneen kansa- laisensa rajan tälle puolelle.

Teräskorpörsioni ei ole trusti, sanoo maamme ylioikeus
Washington, 1 p. maalisk. — Yhdysvaltain ylioikeuden seli- tyksen mukaan ei Yhdysvaltain teräskorpörsioni ole trusti Sherman-antitrustilain merki- tyksessä. Sentähden "ei ole tar- peellista korporatiosi hajottaa," selittää ylioikeus.
Tämä oli tappio hallitukselle, joka joitakin vuosia sitten nosti oikeusjutun useita huomattuita teräskorpörsionin jäseniä vas- taan. Hallituksen juttu hylättiin New Jersey valtio-oikeudessa ja ylioikeus vahvisti nyt jutun hylkäämiseen.

UHKAA TUHOTA BOLSHEVISMIN UNKARISSA

Amiraali Horthy puhelee kuin konsanaan itäinen satraappi

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., March 1, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)
Budapest, helmik. 29 p. — Amiraali Horthy, Unkarin rautati- en mies, sanoi häntä haas- teltavissa: "Niin kauan kuin minä olen elossa, bolshevismi ei tule milloinkaan kohottamaan päätään minun (!) maassani. Sen näyttäväksi ensimmäisiä elon- merkkejä minä tulen sen tuka- huttamaan voreen. Minä en voi suvaita enää punaista terro- ria (!) ja minun (!) armeijani o- vat aina valmiit taistelemaan sitä vastaan."
"Mutta jos bolshevismi ei uh- kaakaan sisältäpäin, vaan teidän rajojenne takaa, niin mitä teet- te silloin?"
"Minä olen ajatellut sitäkin," vastasi diktaattori. "Minun ar- meijani ovat pieniä, ilman am- puma-aseita, ammuksia ja muita tarpeita, eivätkä ne ole kylliksi voimakkaita taistele- maan bolsheveja vastaan. Mi- nä sanon uudelleen teille mitä minä sanoin liittovaltain johto- miehille, että tulee jälleen aika, jolloin he laskeutuvat polvilleen ja rukoukset minua pelastamaan heidät bolshevismitä."

Valkosta terroria ei kuulemma ole.
"Valkosta terroriako tarkoitat- te" sanoi Horthy kun hänelle tehtiin kysymys, koskien lukui- sia poliittisista väkivalteista murhia ja sosialidemokraatteja ja muita monarkismin vastusta- jia vastaan harjoitettuja jul- muuksia, joiden huippukohtana oli kahden "Nepsava"-lehden toimittajan murha. "Valkosta terroria ei ole olemassa; veri- löylyä ei panna toimeen (!). On totta bolshevismin nähdän, että yksityiset joukkueet ovat ottaneet kostotoimet omiin kä- siinsä, mutta sellaisista asioista huolehtiminen kuuluu siviilivi- ranomaisille, samoin kuin kuuluu niidenkin kahden toimitta- jan murhaajien edesvastuuseen saattaminen. Jos nuo murha- miehet kuuluvat minun (!) ar- meijaniin, niin heidän kanssaan menetellään vanhojen tapojen mukaan."

Kuten useimmat keski-Eurpa- van valtioiden johtomiehet ami- raali Horthy katkerin mielin va- litti sitä, että rauhanongressi piristi pieniä maita, vedellen mielivaltaisia rajoja ja luoden uusia Elsass-Lothringia, jotka ovat aiheena uusille sodille tu- levaisuudessa. "Rumanilaiset veivät minun omalta maatilal- taini hevoset, nautakarjan, maan- viljelyskoneet ja -työkalut ja yksinpä tuolitkin," sanoi Hor- thy. "Meillä on ollut usean eri- laisia hallitusmuotoja käytän- nössä, mutta nyt kaikki kan- sanluokat (?) hartaasti toivovat, että Unkariin perustettaisiin uusi, monarkistinen hallitus."

ASKELI VALITTU SIHTEE- RIKSI
Tänä-aamuna saapui S. S. Järjestön keskusvirastosta säh- kösanoma, jossa ilmoitetaan Henry Askelin tulleen valituk- si uudelleen järjestön kielien- kääntäjäsihteeriksi 500 äänen enemmistöllä.
Johannesburg, Etelä-Afrika, helmik. — Puuton, vedetön ja muuten autio Tiaringin erämaa lähellä Taungissa näyttää tule- van suurimmaksi timanttikai- vusalueeksi Etelä-Afrikan histo- riassa. Tiaringin alue tullaan ju- listamaan avoimeksi timantti- kaivajille maaliskuun 20 p.
Hämmästyttävää kertomuksia on liikkeellä alueen ihmellisiä rikkauksista. Toivehikkaista etsijöitä valmistautuu lähte- mään onneaan koettamaan Zam- besin, Mosembikin, jopa Kon- gon alueita asti näille uusille timanttialueille. Sadottain na- sia on myöskin valmistautunut rikkauksia kokoamaan.

AMERIKAN RAUTATIE OVAT JÄLLEEN YKSITYISTEN OMISTAJIEN KONTROLLISSA

Presidentti Wilson allekirjotuksellaan vahvistanut Esch-Cumminslain. — Hallituksen tappio 26 kuukauden ajalla \$715,500,000. Omistajat hyötynyt

Saksassa perustetaan uusia sos.-puolueita porvarien toimesta
Berliini, maalisk. 1 p. — Uu- sia sosialistipuolueita peruste- taan Saksassa niin nopeasti en- si kesän aikana tapahtuvia kan- sallisia vaaleja varten, että u- seat ovat lausuneet julki epä- illyksensä, että noita uusia puo- lueita puuhaavat ja niitä rahot- tavat "socialistien vastustajat" tarkoituksella hajottaa socialis- tien äännet tulevaisuudessa ja kaapata ne paikat, jotka nyt o- vat socialisteilla valtiopäivillä.

Uuteen sosialistipuolueeseen, joka tunnetaan nimellä "Yhdis- tynyt sosialistipuolue", yhtyy jäseniä sosialidemokraattisista puolueesta ja kommunistipuolueesta ja kristillinen sosialis- tinen puolue näyttää myöskin voi- mistuvan. Jos tämä uusien puolueiden perustamiseksi saa laajempaa kannatusta, niin se merkitsee tuhoa nykyiselle hal- litukselle.
Finanssministeri Erzbergerin lopullisesta eroamisesta päättää ministeristö sitte kun on toi- mituttu tutkimus niiden syytös- ten johdosta, että E. olisi pe- tokseksellisesti jättänyt veroja maksamatta.
Kerrotaan veljesten taistellen- rosvoja vastaan näiden hyökä- tessä postikonttoriin.

Washington, helmik. 29 p. — Mexicolaiset rosvot surmasivat helmikuun 26 päivänä Augustus Morrillin, joka aiemmin on toi- minut Amerikan konsulina Manzanillossa. Morrill oli 88 vuoden ikäinen ja erosi hän konsulin virasta 1881. Rosvot hyökkäsivät Morrillin kimppuun hänen ollessaan matkalla Ha- cienda El Balconiin, missä hän asui.
Mexico Cityssä olevalle Yh- dysvaltain lähettiläälle on an- nettu määräys kehottaa Mexi- con hallitusta ryhtymään toi- menpiteisiin murhaajien kiinni- saamiseksi ja rangaistukseen saattamiseksi.

Lisää oikeuksia nai- sille Englannissa
Lontoo, maalisk. 1 p. — Työ- väenpuolueen edustajien esittä- mä ehdotus laiksi, jossa myön- netään naisille äänioikeus täs- mälleen samoilla perusteilla kuin miehillekin, hyväksyttiin toisessa käsitellyssä parlamen- tin alahuoneessa toissa päivänä yksimielisesti. Lakiehdotus ly- kättiin sen jälkeen komitean muutoksien tekemistä varten ja sitte se jälleen otetaan esille alahuoneessa.

Uudessa laissa säädetään, et- tä naisten ikäraja, jonka saa- vuttettuaan he ovat äänioikeu- tettuja, on alennettava 30 vuol- desta 21:een, joka on myöskin miesten ikäraja. Jos laki hy- väksytään, niin se merkitsee Englannin äänestäjien lisäänty- mistä 5 miljoonalla naisäänestä- jällä. Kysymyksestä puhues- sa edustaja C. Addison sanoi, että lain hyväksytyksi tultua naisäänestäjien luku tulisi ole- maan enemmän kuin 13,000,000 eli noin 500,000 enemmän kuin on miesäänestäjiä.

JAPANIN PARLAMENTTI HAJOTETTU
Washington, maalisk. 1 p. — Japanin parlamenti on hajotetu- tu keisarillisella ukaasilla, olle- sen hajottaminen seurauksena järkästä ristiriidasta äänioikeu- den laajentamiseen nähdn par- lamentin enemmistöpuolueiden ja ministeristön välillä.
Köpenhamina, helmik. 17 p. — Tanskan tuontiliikkeen har- jottajat ovat päättäneet lopetta- van eläinten ruokavaraain tuonnin Amerikasta tavattoman korkean vaihtokurssin vuoksi.

Amerikan ekspressi- miehet lakkohommissa
Chicago, 1 p. maalisk. — A- merican Express yhtiön työlai- set ovat jättäneet vaatimuksen yhdenmukaisesta palkankoro- tuksesta 35 kuukauden ajaksi ja uhkaavat lakokutua jos vaati- mukset kielletään. Ekspressi- miehet toisissa kaupungeissa e- sittävat saman vaatimuksen, il- mottavat union virkailijat.